

začele pošiljati kroglice v pozdrav ameriškemu brodogradu. Poldrugo uro je trajala kanonada. Amerikanci so se morali umakniti s poškodovanimi ladijami. Na Španjskem vlada vsled te zmage nepopisno veselje. — Dne 3. junija je zopet prišla ameriška ladija »Merrimac« gledat v zaliv Santiago de Cuba, kaj da počnejo Španjci. Začelo se je bombardovanje in radovedna ladija se je potopila. Španjsko brodogradje v zalivu vodi admiral Cervera, ameriško pa admiral Schley.

Srbsko. Volitve v skupščino so izpale ugodno za vlado. Saj drugače tudi ni bilo pričakovati, kajti volitve so se vrsile pod vladnim pritiskom. — Več častnikov se je poslalo v vojaške šole na Rusko, da se nadalje izobražajo.

Francosko. Predsednikom v francoski zbornici je bil z večino 4 glasov odbran vladni kandidat Pavel Deschanel. Ako vlada ne bo imela številnejše večine, kakor jo je imela pri tej volitvi, morala bo odstopiti.

Italijansko. Novo ministerstvo pod zopetnim predsedstvom Rudinija je že sestavljeno. Minister vnanjih stvari je marki Capelli. Naglašja se, da je velik prijatelj trozveze, kar pa ga pri nas katoličanih in Slovanih nikakor ne priporoča.

Cerkvene zadeve.

Antonij Bonaventura,

knez in škof ljubljanski.

(Konec.)

Po dokončani cerkveni svečanosti so premil. knez in škof dr. Anton Bonav. Jeglič vsprejemali v svoji palači duhovne in svetovne dostojanstvenike, potem pa odposlance raznih katoliških društev, ki so se jim klanjala. Za vsakega so imeli ljubeznivih in priključljivih besedij.

Na 2. uro popoldne je bil napovedan slavnostni obed. K temu so bili povabljeni vsi pri tej svečanosti navzoči duhovniki, redovni kakor svetovni. Povabljeni so pa bili tudi c. kr. deželni predsednik, ekse. baron Hein, deželni glavar, Oton Detela, poveljnik vojaške posadke ljubljanske, fml. pl. Höchsmann, župan mesta ljubljanskega, Ivan Hribar in vsi načelniki raznih cesarskih in deželskih oblastnij s prvimi svojimi svetovalci in odborniki. Vrh tega tudi več za katoliško reč posebno zaslužnih mož.

Škofja palača ima res krasno obednico, a mogla je vsprejeti le do sto gostov. Za drugih 100 gostov bila je v sosednji hiši gostoljubna miza pokrita. Bila je to gotovo »velika večerja« ali gostija. Namesto svatovskega oblačila je prejel vsak gost šopek dišečih cvetlic in na svojem krožniku je našel listič, ki mu je zaznamoval njegov sedež pri mizi. Pred seboj je imel še malo stajalo, na katerem so bile na drobno popisane vse jedi in pijače, ki se bodo gostom ponudile pri tem obedu. Brzonogi strežniki so skrbeli, da nikomur nič ni primanjkovalo. C. in kr. vojaška godba pa je med obedom svirala na dvorišču škofje palače najbolj izbrane, krasne umotvore.

A zdi se mi, dragi moj bralec, da bi rad poznal novega kneza in škofa, predno se v duhu zmenoj usedeš k njihovi pregoistoljubni mizi! Tako je prav! Hočem ti podati kratek popis njihovega dosedanjega življenja in delovanja. Da si jih boš pa lažje predstavljal, misli si našega prem. kneza in škofa Mihaela brez očalij, s prav gostimi, močno temnimi lasmi in črnim britjem in ti imaš, kolikor mogoče, zvesto podobo novega ljubljanskega škofa. Z našim knezom imajo pa skupno še rojstno leto, ker oba nam je dalo leto 1850. Zibeljka je tekla ljubljanskemu škofu v Begunjah na Gorenjskem, študirali so pa v Ljubljani. Komaj 23 let stari so bili l. 1870 v mašnika posvečeni,

potem so pa odšli na Dunaj, da so se tam v c. in kr. zavodu za višjo izobražbo duhovnikov izšolali za doktorja sv. pisma. Bila sta si tam z našim knezom tovariša.

Prišedši domu so bili g. dr. Jeglič nekaj časa kurat ženski kaznilnici v svoji rojstni fari v Begunjah.

Pokojni škof ljubljanski dr. Janez Zlatoust Pogačar so mladega dr. Jegliča poslali na visoke šole na Nemško, poslušat najbolj slovitih nemških učenjakov Hergenrötherja, Hettingerja in druge. Čez nekaj časa so pa mladega doktorja poklicali nazaj v Ljubljano ter ga postavili za podvodjo in ekonomja v bogoslovju. Le nekaj časa so bili dr. Jeglič tudi profesor v bogoslovju.

Že leta 1882 so bili dr. Ant. Jeglič imenovani kanonikom nanovo ustanovljenega metropolitanskega kapitola vrhbosanskega v Sarajevu in zajedno so postali prvi župnik stolne župnije sarajevske. Pred leti so tam postali nadškofov generalni vikarij ali glavni namestnik, lani pa so sv. Oče dovolili nadškofu sarajevskemu, premil. g. dr. Josipu Stadlerju, da si posvetijo kanonika dr. Ant. Jegliča svojim pomožnim škofom. Na Male Maše praznik lanskega leta se je vršilo to škofovsko posvečenje. Takrat so novi škof suinjski (to škofijo med neverniki so jim bili sv. Oče odkazali) k svojemu krstnemu imenu Antonij privzeli še ime sv. Bonaventure, s čemur so svetu odkrili, da so oni tretjerednik in duhovni sin N. O. S. Franciška in da so oni bili tisti plodoviti pisatelj dr. Bonaventura, ki je toliko pisal za zjedinenje razkolnikov z rimsko katoliško cerkvijo.

Ni čudo, da so naš svitli cesar se spomnili na škofa dr. Jegliča v Sarajevu, ko so imeli sv. Očetu v Rim predložiti sposobnega moža za izpraznjeno stolico ljubljansko. Dne 24. marcija 1898 so sv. Oče to cesarsko imenovanje potrdili in so kneza in škofa g. dr. Jakoba Missia iz Ljubljane povišali na metropolitansko stolico v Gorici, pomožnega škofa g. dr. Jegliča pa predstavili iz siunjske škofije, katere niso bili nikdar posedli, na stolico ljubljansko. Šesto nedeljo po Velikonoči, dne 22. maja, bila sta oba ta cerkvena kneza vsak na svojo novo škofjo stolico intronizovana.

Po tem daljšem izletu se slobodno usedeva k mizi, pri kateri sedi na desnici novega kneza deželni predsednik, baron Hein, na levisi fml. pl. Höchsmann, nasproti pa deželni glavar, Detela. Odlične sedeže sta se zavzemala stolni prošt, dr. Klofutar in župan ljubljanski, Hribar. Videli si vse goste v najlepšem redu razvrščene, duhovne in posvetne, vojake sredi med nevojaki, vse združene v bratski slogi, četudi je značaj te svečanosti bil vseskozi slovenski.

Razume se samo ob sebi, da se je pri tem slavnostnem obedu napivalo papežu in cesarju, škofu in nadškofu, dežel. predsedniku pa tudi vsem drugim svetovnim kakor duhovnim gostom. Došlo je po brzozjavu nad 60 prisrčnih častitek, ki so se med obedom vsaj najodličnejše doslovno prečitale. Med temi se je posebno odlikovala brzozjavka preč. stolnega kapitola lavantinskega tako po svoji vsebini kakor tudi po svoji obliki. Je prehitro nam je minol veseli čas, prehitro je prišla ura slovesa. Ločili smo se iz gostoljubne palače novega kneza s prisrčno željo, da bi mu bilo dano, prav dolgo vrsto let mirno vladati staroslavno ljubljansko vladikovino in pripeljati prav mnogo duš po Mariji k Jezusu!

Gospodarske stvari.

Nekaj črtic o tobaku.

Ko sem bil še majhen, sem rad šel k sosedu par korakov od domače hiše. Sosed je bil star mož in nekoliko tudi čebelar. — Večkrat sva sedela skupaj na klopi pred ulnjakom. Imel je leseno pipico, prav priprosto, menda sad njegovega dela, iz katere

je vedno vlekel tobak. Tu in tam so prisedli k nama tudi moj oče. Med vsakdanjim različnim govorjenjem prideta tudi na tobak. Sosed si popravi z levo roko pipo, parkrat prav debelo potegne in reče: »Da, ta ljubi tobaček, za njega bi že še bilo denarja, ako bi ne bilo treba vedno te peklenške soli kupovati.« Iz teh besedi se vidi, da je bil stari sosed ljubitelj tobaka prve vrste. Sosed pa, njegova pridna žena, je bila nekako huda na tobak. Živela je z možem sicer v lepi zastopnosti, pa včasih jo je vendar zgrabila jeza, da je nevoljno izbruhnila besede: »Za ta peklenški tobak pač vse gre, da še za ljubo sol krajarja ni pri hiši.« Sol in tobak delata torej gospodarju in gospodinji največ skrbi. Za sol se poteguje gospodinja, a gospodar je zagovornik tobaka. V sledečem hočem kratko podati nekoliko črtic o tobaku, da pustim možem kot glavam družine prvo besedo.

Besedo tobak izvajajo nekateri od Tobago ali Tobago, torej od imena malega otoka manjših Antil. Drugi pa trde, da pride to ime od besede »tabako,« kar toliko pomeni kakor cev, skozi katero so kadilci na Antilah dim te rastline v se vlekli. Temu pa naj bo kakor hoče, ker mislim, da se kadilci ne brigajo mnogo za besedo, ako jim le pipa diši in jo imajo s čem nabasati.

Domovina tobaka je Amerika. Kolumb je videl na otoku Kuba ljudske glavače, ki so imeli v ustih goreče svalčke, iz tobačnega perja, torej nekake smodke. Tudi nekake pipe so že imeli tam. Možaki so imeli namreč dolge cevi, ki so bile na enem koncu razdeljene na dva dela. Te so vtikali v nos, drugi konec pa v posodo, v kateri je gorel tobak. Ako je potegnil parkrat skozi cev dim v se, se je pijan od tobaka zgrudil na tla in trdno zaspal. Spečega so zgrabile služkinje, katerim je bil to že prej naznanil, in ga nesle na posteljo.

Indijanci narede v zemljo večjo lukno, natlačijo v njo tobaka in ga zažgejo. Okrog v postranske luknice vtaknejo manjše cevi, se posedejo na tla in vlečejo iz njih.

Oče Roman Tane, ki je Kolumba spremljal, pripoveduje, da je našel na otoku Domingo divjake, ki so s tobakovim dimom odganjali od sebe »moskitos,« kar je po našem toliko, kakor komarje in mušice, ki so v toplejših krajih veliko večje in nadležnejše, kakor pri nas.

Iz Amerike je prišel tobak tudi v Evropo. Prve sadike tobaka so se vsadile na Portugalskem leta 1559. Drugo leto najdemo tobak že na Francoskem. Francoski odposlanec Janez Nikot (Jean Nicot) v Lisabonu je dobil iz Floride tobačne rastline z nasvetom, da so za zdravilo proti različni bolezni na koži, tako proti lišaju in mozolcem. S tem nasvetom pošlje ta odposlanec tobak kraljici Katarini medicinski. Za tega voljo so takrat tobak imenovali zelišče matere kraljice. Leta 1586 je prinesel Franc Drake tobak na Angleško. General Raleigh je bil na Angleškem prvi kadilec. Ko enkrat v svoji sobi sedi na stolu ter puši in sicer tako močno, da je bila soba že polna dima, se mu nekaj zelo neljubega zgodi. V sobo pride sluga, kateremu še kadenje ni bilo znano. Ko zapazi, da je vse v dimu in da se še celo gospodu iz ust kadi, zgrabi, misleč, da gospod gori, umivalnik poln vode in pluskne v njega, da ga popolnoma zmoči. Po Nemčiji se je tobak razširil v 30letni vojski, ki je trajala od leta 1618—1648. Med prvimi kadilci pa najdemo že tudi kadilko. Tako se nam poroča, da je hčerka Ljudovika XIV., ki je Francosko kraljeval od leta 1643.—1715., pušila tobak.

Kakor kadenje, tako se je tudi njuhanje (šnofanje) hitro razširilo in sicer najprej na Španjskem in Francoskem. Priljubilo se je njuhanje kakor sedaj, tako tudi nekaj najbolj ljudem, ki so zavoljo svojega poklica mnogo sedeli, kakor trdnikom in nekaterim rokodelcem. Na otoku Island niso imeli sprva tobačnic, kakoršne imamo sedaj, ampak tobak